

lóban haladt. Ezt megértették, mikor a háztömb, — hála a tudomány haladásának, — egy napon felrobbant.

A madridi ördög, aki leemelte a házak fedelét, hogy meglesse a falak mögött rejtőző emberek életét, látnivalóan szerény kontár, zöldfülű kezdő versenytársához, az emberhez képest. A tűzfalak között szél jár, könnyű kézzel söpör szemetet, törmelékét, papírdarabokat, melyeken számok, becenevek, rögeszmék halványodnak. Ez a szél közömbös és nagylelkű. Átjárja a háztömböt, mint az idő az életet. Egy napon minden kiderül. Mi volt hát a titok, a falak mögött, a modor mögött, mi volt a valóság? Ez volt: egy kevés szemét és néhány rögeszme. Az is törlesztésre és részletre.

Márai Sándor

Magyarok

*Kürt bűg s gőz száll: óriási lepke.
Egy hajótest lassan megre meg.
Indul. Inkább dokkjában pihenne,
Am paskolják zöldes tengerek;
Elúszatják messzi szigetekre:
Üres gyomrát színig töltse meg.*

*Itt is, ott is sok távoli gyarmat
És mindenütt egyizű a szó;
Drága tájak s mind adni akarnak,
Hódolnak, mind hű alattvaló
S megy a hajó és mindent befelelhat
Nagy hasába, sokat elbiró.*

*Eszik egyre s nem rontja a gyomrát:
Amit lenyelt, majd mindent kiad;
Az ajkai perc alatt kiöntják,
Mit elnyelt a hosszú út alatt:
Tea, vadhús, a rum és piros rák
Ezer úton szerteszét szalad*

*S akik távol izzadtak, lihegték,
Azokból itt több már nem marad:
Csak amit a tányérokra tesznek
S elfogyaszt egy boldog pillanat
S kinjából a feltört tenyereknek
Csak e kedves, izes hódolat.*

Derős népek gazdag tengereknél,
 Kiket nem taszigált el a sors
 Vihara a parttól s e rideg szél
 Kiket szolgál és hajtja a gyors
 Hajóik, amerre dús kelet s dél —
 A mi zászlónk nem lehet a gyolcs.

Zászlóink nem kifakult fehérek,
 Nem emel feje fölé a lét
 Minket s nem öl hanyatlás, se méreg
 S nem hajthatja fenséggel fejét
 Meg a népünk, ha kihágy az élet.
 Vagy vagyunk — Vagy rögtön jön a vég.

Nem játszhatunk bágyadt öirodalmat,
 Dicsőségbe fásult népeket.
 Vérezzük; ha húsunkból akarnak —
 A mi testünk érez még, meleg;
 Felsajog, ha a vékonyunkba marnak
 Gyors fogak, hegyes-idegenek.

Mégsem vagyunk az életre fáradt.
 Kicsik voltunk, érni akarunk!
 Az ajtóhoz, mit nekünk kitértak,
 Helyes utat tervez az agyunk.
 Nem vagyunk mi öl-ásó vadállat,
 Nem hiénák — farkasok vagyunk.

Érezzük, ha húsunkat harapják,
 A mi testünk megvérzi, meleg.
 Megsejtjük a lopakodó karmát
 S fogsorunk a lábát kapja meg.
 Felvonit. Véli, hogy hadat csal ránk.
 Támad: marjuk. Élni így lehet.

Mi nem ölni, már élni akarnánk,
 Megnyugodni e keskeny helyen —
 Ha nem jut még, hát ne legyen párnánk,
 Megedzett minket sok gyötrelem.
 Keshedt tü, vagy szűrós és sovány ág —
 Mindegy, miből, csak fészünk legyen.

A farkasból lenne végre ember
 S ami sebet hasított a fog,
 Begyógyúl az hosszú türelemmel,
 Bár helye soká fájni szokott.
 Nem baj. Többé duhajkodni nem kell
 S ki gyógyúl itt, óvakodni fog.

Most még csak így. Emberben az állat
 Elalszik már s az ember feláll.
 Az ember az, aki most felállhat,
 Nincs most koldus és külön király —
 A szerepek mind kiosztva várnak,
 Döntött kinek-kinek sorsa már.

Igy jó. Akit megérint a sorsa,
 Nem dőlhet az négykézlábra már,
 Most alkotja nagy csodáit sorba
 A hamu, a mozgó, lassú sár.
 Am él a sár s nem lesz soha csorba
 Amit épít, nem ronthatja halál

S a jövő le — zászlónk, bármi szín lesz.
 Emelhetjük át felhőn s poron
 A magásba, fel a tiszta szélhez;
 Magasabbra, mint minden torony —
 Bármilyen szín, az igazi már ez,
 Mert bevonja a sűrű korom

És a füst, a tűzhelyeink füstje
 S műhelyeké: ezer, rengeteg
 S korom vegyül aranyba, ezüstbe
 S bár kormos lesz a szorgos tömeg,
 Nem ezüstre, de a füstre büszke
 Majd az, aki szívvel érti meg

Szavát annak a szilaj viharnek,
 Amely korom, füst, láng és a por —
 Amit milliók lövellni akarnak
 Az égre a föld poklaiból.

DARÁZS ÉNDRE

A zöldruhás lány

Hogy ki vagy, azt nékem nem mutattad:
 Lelkedet nem, inkább testedet
 Mutogattad, itt-ott, villanásra,
 Tetszettel s mégsem lettem beteg
 Érted — tudtam: azért vagy oly kedves
 Mellettem, olyan friss és vidám,
 Hogy másokat káromra nevetess,
 Szerezz nekik egy jó délutánt.

Fülembé még sokat duruzsoltál,
 Kezed jó volt, puha és meleg,
 Jólesett a hideg tenyeremnek,
 Pedig már rég elengedtelek
 Gondolatban s míg érezte melled
 Kabáton is keresztül karom,
 Úgy hallgattam hízegő beszéded,
 Mint egy messzi, fáradt gramofont.

Elmentél és sokszor visszajöttél,
 Játszottad: rosszulesik Neked
 Közönyöm s tán fáj is hiúságod.
 Én voltam, ki jobban szenvedett:
 Tudtam: múló, fellobbant szeszélyed,
 Ha akarnám, megcsókolna és
 Utána mindenkiből kitörne
 Csúfondáros, hosszú nevetés.

Huszonegy év, eddig ennyit éltem,
 Épp elég ez, emberek között,
 Megtanulni, hogyan védekezzen,
 Aki rút és ezért üldözött,
 Így a legjobb: mindent elfeledtél,
 Mások karján boldogan torogsz:
 Mint azelőtt, épp oly kedvvel táncolsz.
 És azért, én sem lettem bohóc.

DARÁZS ENDRE